

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

45. szám.

Pest, majus 6. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől junius végeig, Budapesten, házhoz hordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhoz hordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest, majus 6.

Polgártársak, ím előttünk van a ministerium aluszékony politikájának gyümölcse.

Az ország harc és háboru küszöbén áll, s mi arra jelenleg még kevésbé vagyunk elkészülve, mint tán egykor a sajói és mohácsi napok előtt.

Ne gondolja azonban azt az olvasó, hogy mi a harci hirt csak a félhivatalos osztrák lap sorából olvassuk ki.

Egy kósza hírlapi cikkre kissé nevetséges is volna az ország valamennyi harangjait félrevern.

Azonban a dolgok állanak úgy, hogy miután széles Magyarországon egy ember sincs, ki az osztrák statusadósság bármi részbeni elvállalása mellett föllépne, az osztrákok csak e kettő közt választhatnak: vagy avval a híres és dicső német vérrel a magyart meghódítani, vagy kimondani a statusbukást.

Ez utóbbit nem teszik, nem akarják tenni, mert hiszen az ember utolsó percig szokott remélni, s e mellett jól tudják, hogy a statusbanquerotte magával vinné a bank megbukását.

A bank megbukása pedig annyi idő alatt, mennyi kell arra, hogy a posta a hirt szét vigye, felforgatná az egész országot.

Azért nincs más hátra, mint abból a nemes német vérből feláldozni néhány száz akót.

Vért pénzért!

Nyomorubb ok még háborura soha sem volt. Na de ha a németek erében a hős vér olly nagy feleslegben buzog, a statuscassákban pedig a huszasok minél lassabban pengenek, ki tehet róla.

Az austriai háboru kétszer kettő négy.

Olaszország rájuk nézve clyesztett. Magyarország a financiáját kivette kezökből.

A cseh és lengyel lehetőségekről ha nem szólnánk is, kérdjük: honnan fogja a status a kamatokat fizetni?

Krausz financzminister, azt mondják, nagy kópé, de utoljára is csak pénzt nem fog izzadni.

A statuspapírok megbuknak. És minthogy az osztrák bank kibocsátott jegyeinek értéke nevezetes részben van, ezen papír-realitásokra alapítva, a következést mindenki előre láthatja.

Itt az idő, hogy az osztrák zsákmányoló rendszernek vége legyen.

Az örök végzet későn, de tragicailag bünteti a hosszú évek óta folytatott bünös politikát.

Tarditatem gravitate compensat.

Igy állanak a dolgok. És már most tessék a tényekből itélni azoknak, kik azt mondták minden nap az országnak: Minden jól van. A törvény szentesítve van. Az 1848-diki decretum az ország magna chartaja. A ministerium erős és független.

Tessék megítélni a tényekből, mint értették mindeddig az osztrákok első Ferdinand királylyá választatását, mint magyarázták a sanctio pragmaticát.

Mi eddig mindig azt mondtuk: az ország szabad és független. Benne volt a törvényben a regnum liberum et independens. Mi nagy kényelmentesen megnyugodtunk a szavakban, s most 300 esztendő mulva kimondják ránk, hogy meghódított nép voltunk, s hogy ma minket másodszor kell meghódítani.

A ministerium vegye komolyan lelkére az ország állását, mert a független és felelős szó akkor midőn az csak papiroson van nem pedig valóságosan kézben, nem több, mint a régi liberum et independens.

A táblabíró politika mellett, ha ma respubli-cát kiáltunk is ki, még sem megyünk előre egy lépést sem.

Azt, hogy törvénykönyvünkbe sok mindenféle bele írjunk, ezt az osztrákok nem igen ellen-zették. Hanem a financia, s a katonai erő soha sem volt kezünkben. A német ministerek midőn Pozsonban az országgyűléseket bezárták, s a magyar el volt ragadtatva, szemei örömkönyvekben labbadozának, csak úgy kacsintgátának egymás szemébe.

Otthon pedig volt multság, anecdotá és nev-etkezés legalább is három esztendőre való.

Egy hónap el van tarisznyázva. Azok, kik az osztrákokat a historiából, s minden alkalommal kimutatott gyönyörű szokásaikból szeretik ismer-ni, azok, kiket a bécsi és pozsonyi aranyruhás je-lenetek, s a pesti csókok befolyásai nem vezettek tévutra, csaknem mindennap sürgeték, hogy a mi-nisterium erélyes legyen. Erélyes pedig különö-

sen azon ügyekben, mellyek az ország független-sége fentartását biztosíthatnák. Azonban ezen em-bereket csak kinevették, lezúgták, lelármázták s azt kiálták rájuk, hogy beszédeikkel csak a mi-nisterium ellen akarnak bizalmatlanságot élesz-teni. —

Tessék megítélni a tényekből, mi volt ezen emberek czélja. Uj ministeri candidatusokat akartak e kitűzni, vagy pedig csak aggodalmaikat fejezék ki a kinyert nemzeti jogok fentarthatása tekintetében?

Mi e hónap alatt, melly a hazára nézve olly szomorú veszteséggel folyt le, szüntelen kiáltoztuk: A ministerium nem jól fogja fel helyzetét. — Aluszékony kétkedéseivel s vétkes mulasztásaival az ország existenciáját compromittalja.

Az, hogy mi szavainknak legkevésbé is több erőt tulajdonítanánk, mint akármely más kávéházban, vagy utcán kimondott szónak, e gondolat távol van tőlünk.

Ha a sajtó szabad, egy hírlapi cikk, nem több mint egyes ember véleménye.

De ha ezen egyes ember igazat mond, nagy lesz a kimondott eszmének nyomatéka, nagyobb, mint az ezrek és milliók dictioi, kik magukat ne-tán csak ámitják.

Mi egy szép és költői illusioban élünk. Van-nak pillanatok, mellyben azt hisszük, hogy poli-ticánk, egy ifju, s előítéletektől ment, derék nem-zedék politicája. Álmaink és sejtelmünk azt sug-ják nekünk: hogy e bátor és nemesirányu poli-ticának e hazában még szép jövője van.

A mi pártunk a magyar politikai élet hajnalán mint reggeli eszme tisztán tűnik fel.

E párt a kifejtett alkotmányos tanokat készen, és tudományosan kimivelten találta, s azért, mid-őn az alkalmazásról van szó, nem szokott régi datumokból gondolkodni.

E párt nem más, mint a legujabb kor szelle-me, az europaszerte zászlót vivő ifju revolutio-nalis párt.

És e párt a magyar ministerium politicája el-lenében tökéletesen elégedetlen.

A ministerek nehézkesek a régi datumokat elfeledni. Eljárásaikból, minduntalan kéri a po-zsonyi kérelmező országgyűlés rekedt hangja.

A mi ministereink még afféléket, hogy ke-zökbe jutott az administratorokat elcsapni, hogy hivatalokat állitgatnak és osztogathatnak, igen nagy győzelemnek tekintik, s ugyancsak tudnak hozzá méltóságos képeket csináltatni.

De ha jö egy alkalom az alkotmányosság leg-lényegeseb jogait gyakorolni, rögtön össze esnek, fejüket vakarják, hogy így, hogy amugy, s végre átszöknek a nehézségen, elhalasztják vagy igye-keznek egy phrasist feltalálni, mellyel mindent ki-simíthatnak.

Ministerek! Magyarország polgárai, nem így jut a mai világban valaki hatalomra. Nem így szokás az országok függetlenségét biztosítani.

Tessék a tényekből ítélni.

A ministerium nagy illuminatio közt, miután sok mindenféle tárgyban, csak hogy mentsége legyen, jó előre megköltötte magát, végre meghozta a független szót.

Megtelepedett köztünk mint legfőbb hatalom. De már más nap reggel ezrenként rohanák meg őket a hivatalokeresők fekete legioi, és alázatosan kezdet csókolának nekik.

E károgó varjufaj éhkiáltása egy hónap alatt sem akart megszűnni.

Az az osztrák kormány, midőn rosztat akar elkövetni, igen okos kormány.

Azt, hogy mivel lehet a magyart megvenni, nagyon jól tudják Bécsben. Hivatalokat kell felállítani! — Így tettek akkor is, midőn az administratorokat kinevezték.

A magyar ezelőtt egy hónappal e hivatal ebédet kapta. Van nagy zaj és poharazás: a függetlenség ezer torokból éljenzetetik.

A táblabíró publicum, mint éhes farkassereg rohant be Pestre a maradékra.

Képzeltetni, mennyi mindenfélét beszélnek az ilyen emberek a ministereknek. Mennyire bámulják a mult országgyűlés dicső eredményeit, milly pompás phrasissokat ütnek a bukott bureaucratia szegény fejére.

És a ministerek ezen emberektől egy hónap óta nem tudnak szabadulni.

Azonban polgártársak ezen hivatalosztási ebéd compromittalja a magyar haza függetlenségét.

A ministerium egy hónapot elvesztett a nélkül, hogy az ország közbátorsága tekintetében egy komoly lépést tett volna. Tettek a félét, mi papíron kezdődik, s ott végződik.

A ministerium Horvátországra csak akkor gondolt, midőn ott minden lángba volt borulva.

A ministerium vétkes, s gondatlan, midőn egy perczig is eltűri azon lealázó helyzetet, hogy az országban a valódi főhatalom egy népszerű katonai parancsnok kezében legyen.

Mig Lederer a budai ormokon ur, addig a ministerium rendelkezései nem több, mint írka firka, hatalma és állása valóságos pünkösdi királyság.

Ezek tények, s egyszersmind legkomolyabb vád, ellenük s politicaik ellen.

Az osztrák egy hónap óta hallgat és nevet magában. Az idő, mellyben mindent lehetett volna tenni elröpült, s az ellenség már azt kezdi hinni hogy felül kerekedhetett rajtunk.

Meglehet ugyan, hogy egy pár nap után jönnek Bécsből békítőbb hangok is, meglehet, hogy a ministerium e hangokat arra fogja használni, hogy a zajgókra rákiálthasson: Lám hogy badar volt a beszéd, mellyet tettetek.

És akkor egy pillanatra el kell hallgatnunk.

De épen ebben áll a revolutionális és a táblabírói politika közötti különbség.

A ministerium kényelmesen, s egész rendszerrel neki áll az ország organisatiojához, és horgonyát a törvény szavaiba veti. És nézi, mint mennek a dolgok.

A revolutionális politika ellenben! arra, a mi a törvénybe van, azt mondaná: Igen jó hogy úgy van, magunk is ezt akarjuk, azonban olyan politicat fogunk követni, olyan intézkedéseket teszünk, mellyek ha a törvényben mi sem volna, mégis kivívnák az ország függetlenségét.

Ezen utóbbi politikának legelső teendője a nemzeti gyűlés leendett volna.

E gyűlés nem cifra udvari estély, hova teljes toilette szükséges. Legyen-e gyűlés a nemzet legjobbjainak hirtelen összeszedése.

A magyarnak az is becstelenség, ha a németöt egy óráig is fenyegetni meri.

Másodszor akarnak meghódítani! Illy hangra sem mozdul meg a magyar ministerium?

Tisztelt szerkeztő ur!

Ámbár egy anonim levél egy szerkeztőnek kedves nem lehet, mindazonáltal ne dobja ön félre olvasatlanul e sorokat. — Ön lapja, bár mit is beszéljenek az emberek, szemem előtt mindig a legérdekesebb és legjobb szerkeztett lap maradand, mit is figyelembe vévén legjobbnak véltem, ha önre bizom következő tán nem érdektelen czikk közlését, azon megjegyzéssel, hogy ne talán egy válasz jönne érintett czikkemre (mitől olly kevés félek, mint a régi kormány feltámadásától) és ezennel lovagi szavam adom, hogy nyílt sisakkal lépendek fel, a sötétség azon hőse ellen, kire a közönséget és egyszersmind a ministeriumot figyelmeztetni akarom.

A birodalmi főváros egyik külvárosában (az úgy nevezett Alservorstadt-ban) tartózkodik már sok évek óta egy Magyarországból született, de különben tót eredetű egyén, kinek szép feladata volt, több lapokat (különösen pedig a Pesti hírlapot) az úgy nevezett státuscancellária illetőleg Metternich herczeg számára híven németre fordítani és illő jegyzetekkel ellátni, továbbá a postán jött, de felfogott magyar leveleket kellőleg exponálni, szinte a Bécsben lakó magyarokról minden héten hírelőt tenni, egy szóval mindent a mi Magyarországból jö, kellően kikémleni. Egy országgyűlésre (1844. ha nem csalódunk) elküldött orgazdája által mint absentium ablegatus egy szinte Bécsben lakó, de már meghalt új magyar mágnás báró G— —y részéről, hogy ott minden szót feljegyezvén egyszersmind a különféle kövekről adna tudósítást, Wirkner Zsedényi, Babarczy, Ossegovich mindnyájan barátjai, de egyszersmind félnek is tőle, mert a farkasok is felfalják egymást.

Mult évben a magyar sóhivatalnál akart inspectornak beszegődni, de czinkosai nem teljesíték kívánságát.

De egy tömött iven sem férnének el mindazon gazságok, mellyeket végbevitt; és uraim ezen morális szörnyeteg még nem véli befejezettnek borzasztó undok pályáját, nem, ő mint hiteles kutfőkből tudjuk egy magyar ministerhez folyamodott hivatalért, minthogy orgazdája megszökött, és azon érdemes hivatal, hol eddig működött némileg, (mert Bécs mindig csak Bécs marad, mig csak a monarchia áll) szét van osztva.

Óvakodjék a ministerium illy egyénektől és csak ollyanokat alkalmazzon hivatalaiban, kikről meg van győződve, hogy soha azelőtt idegen elemnek nem szolgáltak.

De ha mégis sikerülne a megbukott Metternich lovagjának a ministert, kihez folyamodott elámitani, akkor esküszöm, hogy nevét az egész világ tudtára adandom.

Addig is, mig erre alkalom lesz, azt javaslom a Schwarz-Spanier palota lakosának, hogy ezen-

tul egy szót sem hocsásson ki szájából, mert százan meg százan, kiket szerencsétlenekké akart tenni, készen állnak a boszura.

Szerkeztő ur ismétlem fentebbi ígéretemet, és csak addig maradok névtelen, mig azt a szükség kívánandja. Isten önnel.

Baja april 29. 1848.

Abony, május 3-án 1848.

Polgár szerkeztő!

E lap 24. számában indítványozám, hogy az orosz előnyomulás tárgyában ministeriumunk, a bécsi kormány nyilatkozatát kérje ki. Ezt szükségesnek láttam a szabadságért dobogó keblek megnyugtatósáért.

Én nem tartozom azon budapesli-hiradói költők közé, kik potencirozó tehetségeiknél fogva a fenyegető veszélyt is már mint iszonyu valóságot, tulságos komor színekkel festik, és rémülésbe akarják hozni az országot. Ők bizonyosan tudják, hogy ezt miért teszik, habár mi is gyanítjuk egy kissé, mert még is különös az, hogy azok, kiknek szívök eddig a legborzasztóbb törvény sértésekre érzékellen maradt, most midőn azon kéreg, melly nem engedé, hogy az aggodalmak szívökig hasanának, elpattant, egyszerre minden hazafiui aggodalomra olly igen fogékonyvá válnak.

Azonban legyen bármi céljok, én velök egyet nem értek, s midőn aggodalmat nyilvánítok, azt egészen más czélből teszem, mint ők.

Midőn mi aggodalmat nyilvánítunk, ezt hazafiui szomorú kötelességből tesszük és nem kárörömből. Azért az aggodalom nyilvánításában is van különbség. Ennyit azoknak, kik csupa színtelt hazafiságból aggodalmakkal telvék, még is kárörömmel bányásszák ki a hírlapokból a rossz híreket, minden harmadik szavok uton utfélen nem egyéb, mint a szabadság s más effélék, pedig milly neveltséges, rókának bárányt akarni játszani!

Képelem, milly örömtánczot járna ez a legio, azon hirre, hogy a franczia köztársaság felbomlott.

Én aggodalmat látok az orosz előnyomulásban, a rácok, tótok és horvát-illirek mozgalmában. De midőn ezt mondom, nem szándékom polgártársaimat annyira megijeszteni, hogy magokat egyik vagy másik császárnak kegyelemre megadják, korántsem. Mert nézetem szerint, nem is azon orosz készülétek aggályosak annyira, mint aggasztó az, hogy ezeknek megakadályozására óvszerről nem is gondoskodunk.

Nem akarom én ezzel kormányunkat vádolni, mert már tett e részben lépéseket, meg tett mindent, mi hatalmában állott, és ennél többet csaknem tehetett? De hogy intézkedései az absolutisticus irányu bécsi kormány által meghiusítottak, ez a valóságos botrány!

Botrány! hogy a szabadságukért remegő népek megnyugtatósára, még eddig nemcsak hogy nem tétetett intézkedés, sőt a magyar ministerium által e részben teendő lépéseket is nullificálja a bécsi kormány.

Ha ez így folytattatik, nem lehet egyebet gondolnunk, mint hogy a bécsi kormány czinkossa az oroszoknak! s hogy a Metternich-politika, csak emberét változtatta, de még él, s úzi ördögi mesteriségét.

Azért szükséges itt ministeriumunknak erélyesen fellépni, nehogy a botrány reá is háramoljék.

Az illirpárt Horvátországban elszakadástól beszél. Ennél nagyobb veszély nem is érhetne bennünket egy könnyen. És mi történik? Az illirpárt egyik feje és organuma (a zágrábi illir lap szerkesztője) Gaj Lajos királyi tanácsosnak nevezetik a bécsi kormány befolyása által, a magyar ministerium mellözésével. Hát ez mi egyéb, mint nyílt megsértése függetlenségünket biztosító legujabb törvényünknek? Ki ne ismerne itt rá azon politikára, mely szerint minden körülmény felhasználott a magyar érdekek gyengítésére?

A ráczok lázognak alsó Magyarországon, és mondatik, hogy orosz emissariusok lázítják őket; én nem hiszem, mert ez csak ürügy, mellyel takaróznak azok, kik a Metternich-politikát még most is fentartják. Én mind ezen mozgalmakat, a bécsi burocraták izgatásai következményeinek tekintem. Mert ezen emberek, hogy céljokat elérjék, mint a jezsuiták, bár milly eszközöket késznek felhasználni. Céljuk pedig Magyarország függetlenségének aláásása.

És ez nem pusztán gyanúsítás, mert hogy ezt elhiggyük, arra jogosítanak a bécsi kormány tettei és irányai. Erről a legrosszabbat is fel lehet tennünk. Ez egy titokban lappangó mérges kigyó, melly kisikamlott jó prédája után újra leskelődik, hogy azt ismét martalékává tehesse.

De mernék rá fogadni, hogy ezentúl már a cselek, és ámitások sem fognak használni, s hogy a magyar nagylelkűségei hivatkozás sem fogja eredményezni a kívánt eredményt, t. i.: a statusadósságokbani részvételt.

A magyar nem olly hiu már többé, hogy egy fejedelmi dicsszóért megfélekedezék ön érdekéről!

Az ilyenek eddig csak megjárták, de már most más időkben élünk!

Török Sándor.

Statusgazdászati eszmék.

Hires oeconomisták voltak Turgot, Mirabeau.

A mercantilisták rendszerét összekötve a papir-bank speculációval tetőpontra emelte.

Law, scot születésű, kártyajáték által több mint egy millió frankot nyert, és hazárdos játékát az államra akará átruházni. Fölve ez vala: ha egy privat-bankárnak tízszeres hitele van, mint a mennyi alaplőkével bír, tehát egy fejedelem, ki az ország birtokát egy bankká összeállíthatja, tízszer annyi papirpénzt adhat ki forgásba, mint az állami tőke (itt össze van zavarva az álladalom és kereskedelmnek hitele), azonfelül azt gondolta Law, hogy a papir-pénz soha nem fog visszafolyani a bankba, hanem a nemzet kezeiben forgand, a bankban levő ezüst pedig a nemzeti vagyont szaporítandja. Orleans regens alatt ezen speculatio életbe lépett egy 3,300,000 livres értékű bank felállítása által. Law felállított egy kereskedelmi társaságot, melly a Mississippin fekvő tartományban bányászati kizsákmányzásával és gyarmatosításával foglalkoznék. Később minden kereskedelmi társaságok összeolvadtak egy tár-

saságba „Compagnie des Indes“ név alatt. E társaság lett volna ama közeg, melly Franciaországot kincstárrá átvarázslandotta volna, ha minden Law agya szerint ment volna, de a végzés nem így akarta. A speculatio elkerült egy ideig, Law maga tömérdek kincset szerzett, de a francziák, kik e hazárdos játékot átlátták, magokat biztosítandók, papir-pénzeiket ezüsttel beváltották, és ezt a kereskedők is tevők, mi a papirnak határtalan lökést adott, papirról mit sem akartak tudni, mindenki ezüstöt keresett. Némely erőszakos törvény, mellyet Law hozatott, hogy t. i.: mindenki tartozik ezüstjét a bankba beadni, az ingerültséget még inkább nevelte. Law megbukott, a népgyűlölsége elől menekülő Parist, hol kincseit elkobozták, elhagyta, előbb Brüsszelbe, innen Nápolyba vagy Romába, hol kártya-játékból tengődött, költözött. A bank fizetési képtelenségét kijelentette, és a részvények, mellyek kezdetben 10,000 frankon álltak, egy arannyal váltattak be. Ez volt eredete és vége az első papirbank-mámornak, melly egy kártyajátékosnak, kiből minden jobb érzet elhamvadt, agyában szülemlett. És e gyáva hazárdos játék-rendszer még ma is követetik, pedig elláthatatlan azon zsarnokoskodás és zsarolás, mellyet e rendszernek következetes kivitele által a népeken elkövetni lehet. Hogy a papirbank-speculatio azon mámorig, mint Law alatt nem vitetik, semmit sem bizonyít, mert az elkezdett hazárdjátéknak senki sem tudja kimeneteletét. —

Necker az oeconomisták és mercantilisták közé állott, védte a mercantil rendszert, de megengedé, hogy bizonyos körülmények közt az oeconomisták követelése igazságos, és hogy illy körülmények közt a szabad kereskedésnek be kell állnia. Ez eléggé bizonyítja, hogy N. magával sem volt tisztában, és hogy az oeconomistákat nem értette, mert ezek a gyárokat és az ipart nem gátolják, hanem azt állítják, hogy ha a földművelés bizonyos kifejlődést elért, akkor az iparnak ön magától kell kifejlődnie. — Necker hibás gazdálkodását még inkább mutatja az, hogy midőn másodsor a finanziaokra meghivatott, ugyan azt kívánta, mit az előtte levő pazar minister Calonne, t. i.: a már is felette terhelt népet még inkább adóztatni. Ámbar N. követve némüleg Colbertet a finanziaokban több javításokat tőn, még is a nemzeti gyűlésben Mirabeau és az oeconomisták csapásai alatt egész rendszere összeroskadt, mire Necker meg is bukott.

Hivatkoznak a mercantilisták Hollandiára és Angliára. — „De, uymond Voltaire, ha Hollandia más ország természetmányaival kincseket szerez, mert hogy ne szerezhetne például Lengyelország, ha feladását értené, tulajdon természetmányaival még többet.“ Angliára hivatkozni épen nem lehet, mert 1-ör. Anglia a legjobb földművelő ország, ugyan azon tér-földön ötször annyit termesz, mint Németország. 2-ör. Anglia róka gyanánt Európát bolonddá teszi, a német fejedelmeket orruknál hurcolja. Végre ha nálunk valaki eszközölheti, hogy a porosz fejedelemtől 700 milliót, Austriától 500 milliót, Metternichtől 100 milliót stb. a pesti bankba begyűjt, akkor talán mercantilista leendek. A nagyobb pénztömeg mindig magához szija a kisebbet, azért ha más ország bankot állít, nem kell ezt utánozni, hanem olly módot keresni, hogy szomszédunk bankja pénzünknek, melly az egyesek kezében van, ne árt-hasson.

Most az a kérdés lehet-e olly rendszerre az ország jólétét bizni, melly kártyajátékhoz hasonlít, és mellynek sikere még a szeszélytől is függ? mint azt a bécsi bank jelen krisise mutatja. Egy pár nagybirtokosnak tetszett e bank hitelét tenni és szóban megtámadni, és íme a krisise bekövetkezett, épen úgy mint Law idejében, mert a nép papirnak soha sem adott hitelt. Ha a párisi nép hitelt ad vala Law rendszerének (vagy inkább játékának) ez még ma is fenállhatna, de a nép azon bódító speculatiokat, mellyekben csak kevesen nyerhetnek, de sokan vesztenek csakhamar megszokta unni, főleg ha a kártyába is belát.

Ki követeli a bankot? A kereskedő városok. Mi a kereskedő, vagy főváros? és kik lakják? Egy franczia rágalmazó (?) epigrammát irt Párisra, mellynek rövid tartalma ez:

Un amas de maisons remplis de fous et de coquins voilà Paris.

(Vége következik.)

A párisi lapok telvék választási tudósításokkal. A rend és béke általános, s a nép félénk része is biztos reménnyel néz a jövőbe elibe.

Franciaország gyönyörűleg oldá meg az általános szavazatnak, sokak által megoldhatatlannak hitt kérdését.

Párisban magában a Sceaux és St. Denis-i 60 ezer választóval együtt 210 ezer szavazatképeségű egyén van.

E roppant szám a legkisebb zavar nélkül s a legkönnyebbszerűen gyakorlá alkotmányos jogainak legszebbikét.

A választás eredménye Párisban nem tudatik, de biztosan lehet már mondani, hogy Lamartine s az ideiglenes kormány vele egy szellemben levő hat más tagja a képviselők élén állandnak; Ledru Rollin, Floeon, Albert és Louis Blanc megválasztatása és kétségen kívüli, de hasonlíthatatlanul kevesebb szavazatokkal, mint az előbbieket. Béranger, Lammenais is hasonban bizonyosak.

A departementokban a hajdani ellenzék több nevezetes tagjai választattak el, jelesen: Aisneben Odillon Barrot; (ki a premierséget megszo-golta) L'herbette, Quinette, Vivien; mind rendkívüli többséggel.

Marseilleben Berrier és Lacordaire (Chires hit-szonok neve mellett Thiers-é jön ki leginkább a szavazati urnából.

Duvergier de Hauranne — ki mint banquetto-rendező kétségkívül, egyik főrugója volt a dolgok jelen fordulatának — Bourgeból választattott el.

Montalambert, a catholicismus ékesajku championja, Besançon képviselendi.

Girardin Emil — a botrány árus par excellence — Charentonban győzött.

A „Presse“ hangosan felszóla a hadi erő szerfeletti nagysága ellen, kérdvén, hogyha az első forradalom után Francz aország képes volt, Európának 150ezer katonáival imponálni, mi szükség van most — midőn támadástól semmi oldalról nem félhet — 537,000 fegyveresre?

Megjegyzendő, hogy a Presse volt egyetlen lap, melly képviselő candidatusokat nem ajánlott. Bujosdít játszik pedig ezzel napjainkban nem sokra mehetni már hála istennek.

H i r d e t é s e k.

(1) **Köszönetnyilvánítás Debreczen polgáraihoz.**

Azon vészes mozgalmak, melyek szeretett hazánkban — fájdalom — szerte terjedének, a most mult debreczeni sz. György napi vásár kezdetekor félelem- és aggodalommal tölték be lelkeinket, látva veszélynek kitéve azok személy- és vagyon-bátorságát, kiket oda vásárra küldöttünk. E félelem azon mértékben növekedett, a millyenben e vészes mozgalmak épen azon városokban kezdének aggasztobbakká lenni, melyek hazánk miveltebb városaihoz sorolva valának.

De minél nagyobb volt félelmünk, minél kínosabb feszültség közt vártuk be sorsunkat Debreczen városában; annál meglepőbb volt reánk nézve azon rendkívüli csend és rend, melyet Debreczenben, ott létünk alkalmával — olly tömérdek néphullám közepette, melly e vásárra áradozott — édes örömmel tapasztalánk.

A csend a vásár folytában perczre sem háborított meg. Ez alkalommal tapasztalhatánk: hogy a csendbizottmány czélszerű intézkedései, józan gondolkozásu nemzeti örsereg közremunkálásával milly jótékony hatásuak lehetnek. — E valóban hősiég fentartott rend hatása nemcsak percznyi volt, de még Pestre, sőt Magyarország több vidékeire is terjesztendi jótékony befolyását, minthogy számtalan kereskedők — a lázadási hírek utközbeni hallatára, félelemből visszatérve — Magyar és Erdélyország több vidékeiből a debreczeni vásárt meg nem látogaták. A legbensőbb hála oltahatatlan lángbetűivel leend szívünk- és emlékünknélapján örökre följegyezve, Debreczen városának többn ire derék férfiakból alakult nemzeti örserege — kiknek egyébiránt a vásárban foglalkozásaik vannak — azokat elhanyagolva, milly éberséggel működének éjjel és nappal talpon, a város és vásár minden zugait bejárva, a legcsekélyebb rendtelenséget előidézhető alkalmat is ügyes tapintattal elfojtának.

Valóban, nyíltan megvalljuk, hogy ha a mult vásár eredménye kedvezőbb vala, mint az e lázas körülményektől várható volt, ezt különösen a csendbizottmány fáradozásának, és a rend és béke fentartásának, általában a nemes czélnak szent eszméjétől lelkesült debreczeni nemzeti örseregnek köszönhetjük.

Éljen a nádor! Éljen a felelős magyar ministerium! Éljen Debreczen város derék polgársága! Éljen szeretett hazánk!

A debreczeni vásárt látogató pesti izraelita kereskedők nevében.

E köszönetnyilvánítás következtében alulirt kereskedőtestület is kedves köteletségének ismeri a ministeriumnak szintugy — melly még a vásár

kezdetét a nyilvános csendet fentartó legczélszerűbb intézkedésekkel megelőzte; valamint Debreczen városa csendbizottmányának és a város hazafiui polgárainak — kik magukat erélyes és önfeláldozó működéseikkel kitüntették — legbensőbb és legforróbb hálája érzeteit ezennel nyilván ki-mondani.

A pesti izraelita nagykereskedő-testület
Spitzer Gerzon elnök.

(14)

(1) Megjelent s Kilian és társánál egy ezüst huszarsával kapható:

„Magyarország 1848“ban.

Irtá

Elefánty Ferencz.

(15)

(2) **Kölcsey Ferencz naplója,**

melly a sajtó bilincsei miatt csak most láthat napvilágot.

Megjelent, s kapható minden könyvárusnál, és a radical-kör kulcsáránál.

Ára 1 ft. 20 kr. pengő pénzben.

(5)

(3) **Magyar Mihál**

könyvkereskedésében a Ferencziek terén 410 sz. alatt megjelent és minden helybeli és vidéki hiteles könyvárusnál kapható:

Történeti Névtár

Irtá **Vasvári Pál.**

1ső füzet Csák Máté arczképével

borítékba füzve 40 pkr, ez első füzet átvitelével az utolsónak ára is előre leteendő.

(11)

**MAGYAR
BETŰSZEDŐK!**

LUKÁCS LÁSZLÓNÁL,

a Beimelféle könyvnyomda hasonbérlojénél 10 — 15 gyors magyar szedők állandó foglalatosságot kaphatnak.

Pesten, maj. 4kén 1848.

(9)

Emich Gusztáv

nemzeti könyvkereskedésében Pesten uri- és kigyó-utca szegletén kaphatók:

Politikai kis káté,

a nép számára irtá

Boross Mihály.

Ára 4 kr. pengő pénzben.

(4)

(3) **Öszinte szózat a néphez,**

mellyet a francia eredeti után átdolgozva s hazánk viszonyaira alkalmazva közrebocsátott

Udvardy Ignác.

Ára borítékba füzve 10 kr. p. p.

(4)

(3) **Egy szó
a szegény emberhez.**

Ha gazdagok vagy hatóságok e könyvecskét a pénztelen nép közt elosztás végett több példányban kívánnák megszerezni, jelenti a kiadó, hogy annak, ki 50 példányt vesz, 10, a ki pedig 100-at vesz 25 példány ráadásul adatik.

Ára tiz váltó krajczár.

(4)

(3) **Magyar Mihál**
és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Forradalom szikrák“

Irtá **JENŐFI**

24 lap csak 6 pngökr.

(10)

(3) **Kis természet.**

Három jó huszasért.

Irtá

Lukács Pál.

Kapható a szokott helyeken.

(8)

(3) 14 nap alatt megjelenik

Katekizmus

a nép használatára készíti

Friebeisz István.

Magában foglalandja az új törvénycikkeknek fejtegetését.

(12)

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunasor Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**